

Het duingevoel van Mischa de Vreede

RON RANZIÏN

**Links strekken zich languit de duinen
welig en behaagziek
in wisselend licht**

Wie dichteres Mischa de Vreede (1936) in haar woning in Camperduin bezoekt, ziet de beschrijving van de duinen in haar gedicht *Uitzicht* werkelijkheid worden. Weliswaar wordt in de strofe het duingebied met de nodige ironie bekeken: *dit alles en nog wat moet wel natuur zijn*. Maar een gesprek met de schrijfster leert, dat zij – het moet maar gezegd worden – van de duinen houdt. Niet voor niets gaan foto's van karakteristieke plekken in het duin vlakbij haar huis bij een langer verblijf in het buitenland mee op reis!

Kennismaking met de duinen

Mischa de Vreede is geboren in Batavia in het voormalige Nederlands-Indië. Als 'leeskind' uit een domineesgezin kende ze de duinen uit boekjes. En uit liederen als *Waar de blanke top der duinen*. Zeker in de oorlogstijd hadden in het buitenland verblijvende Nederlanders een grote voorliefde voor dergelijke liederen over het vaderland.

Ze was bijna tien, toen het gezin na een verblijf in Jappenkampen op een overvol repatriërings-

schip naar Nederland terugkeerde. De zee was nog vergeven van scheepswrakken en mijnen. Een door boeien met vlaggetjes afgezet 'pad' door de Noordzee moest een veilige route naar het vaderland vormen. De grijsgroenige streep duinen aan de kust was het eerste, wat ze van Nederland zag.

De eerste zomer bracht het gezin door in een zomerhuisje in Egmond aan Zee. Vanwege de landmijnen waren de omringende duinen op een enkel pad na nog verboden gebied. Later kwamen de duinen weer in beeld, toen ze vanuit Amsterdam per trein naar Castricum ging om met de kinderen en hun vriendjes wandelingen te maken.

Dramatisch punt

Inmiddels woont de schrijfster alweer elf jaar in Camperduin, vlakbij de plek waar de hoge Schoorlse Duinen ophouden en de Hondsbossche Zeewering begint. Mischa de Vreede: "Een heel dramatisch punt, met de zee en het strand, de golvende duinen, de rechtlijnigheid van de dijk en de polder in de diepte. Nederland op zijn Nederlandst. Daar neem je bezoekers altijd mee naar toe. Je ervaart er hoe weerloos het land is. Het kan zo weer aangevreten worden."

Dat besef wordt bij stormachtig weer nog eens versterkt. De wind valt dan rechtstreeks en ongebroken op de daken van de huizen in Camperduin. Een voortdurend gebeuk, geraas en getier. Het is geen toeval, dat Camperduin geen badplaats is geworden. Het is een eenvoudige nederzetting aan de kust gebleven; zonder kerk, kroeg, disco en winkels. Er is niets te beleven. Een dorado voor mensen die leegte en ruimte zoeken.

En licht, niet te vergeten. Want het licht is er witter. De zoon van Mischa de Vreede ervaart de reis naar haar huis als een reis naar het licht: "Als ik de donkere Velsertunnel uit kom, dan rijd ik naar een lichtplek. Daaronder woont mijn moeder".

Vlakbij haar huis wordt Mischa de Vreede telkens weer getroffen door de schoonheid van de duinen (foto: Mischa de Vreede).

De winter gaf het duinland-
schap een zilverglans (foto
Mischa de Vreede).

Zilveren glans

Mischa de Vreede loodst haar bezoekers niet alleen naar het punt met het ruime zicht op zee, duin, dijk en polder. Een wandeling in de duinen mag evenmin ontbreken. Dagelijks gaat ze door het duin te voet naar het naburige Groet om boodschappen te doen. En iedere keerervaart ze er weer de schoonheid van haar directe omgeving.

De aanblik verandert steeds. Door de wind, de zon en de invloed van de seizoenen. Het groen in de lente en de zomer, de bruine kleuren in de herfst. En dan weer een zilveren glans in de winter. Als ze een fototoestel bij zich heeft, moet ze zich inhouden: "Want anders blijft ik doorgaan met kiekjes maken!"

De wandeling is compleet als die ook nog langs watertjes leidt. Ze vormen met hun luchtspiegelingen een soort ogen in het landschap. Het doet haar deugd, dat Staatsbosbeheer de waterpartijen tegenwoordig meer onder de aandacht van het publiek brengt. Zoals het haar ook deugd doet, dat de natuurbeheerder de laatste jaren heel veel prikkeldraad heeft verwijderd. Het draad riep voor iemand die in een kamp ge-

zeten heeft tóch al nare associaties op. Nu het weg is, zijn de duinen haar nog liever.

Schuimende duinen

Minstens één maal per jaar zoekt de Camperduinse het zuidelijker, in de buurt van de Verbrande Pan in Bergen. Als daar de meidoorns massaal in bloei staan, is het genieten geblazend. "Schuimende duinen", zo noemt ze dat natuurtafereel.

In het gebied van de Verbrande Pan woonde ook de dichter Herman Gorter. Samen met Adriaan Roland Holst maakte hij lange duinwandelingen in de omgeving. Ook naar Camperduin. Het moet een schone gedachte voor de schrijfster zijn: in de duinen lopen in de voetsporen van die twee Nederlandse, literaire grootheden.

(Het gedicht *Uitzicht* staat in de bundel *Zeestenen* die recentelijk bij uitgeverij De Prom in Baarn is verschenen)

RON RANZIJS IS JOURNALIST EN DUINCONSULENT VOOR EGMOND
VAN STICHTING DUINBEHOUD